

אשכנזי מכניס משמעת: צה"ל יעבור לדום

בעקבות ההתעללויות וטקסי ההשפלה החליט הרמטכ"ל על שורה של נהלים חדשים. בתוכנית: מסדרי בוקר, הנפת דגל ישראל ושירת "התקווה"

אמיר בוחבוט | 5/1/2010 7:51

דווקא במקום שאמור לשמש מופת למשמעת צה"לית, בית הספר לקצינים, נתקל לפני כחודשיים הרמטכ"ל גבי אשכנזי בחייל בדרגת סמל כשהוא לא מגולח. הרמטכ"ל בחר להעיר לו על כך, וזה טען שיש בידי אישור לכך. "זו דוגמה קלאסית למעורבות שמגלה הרמטכ"ל במשמעת של צה"ל", הסביר קצין בכיר באכ"א. ואכן, באחרונה גיבש הרמטכ"ל תוכנית נרחבת להחזרת המשמעת לצבא.

תרגילי סדר, ביקורת פתע, בדיקות אלכוהול וסמים ושירת ההמנון - הם רק חלק ממרכיבי התוכנית. כל מפקד יחידה, מדרגת רב סרן ומעלה, נדרש מעתה להציע תוכנית משמעת שתיבחן בתום השנה. מפקדים שייכשלו בכך יידרשו לתת באופן אישי הסברים לרמטכ"ל.

התוכנית, שנכתבה על ידי ראש ענף שיטור ומשמעת באכ"א, סגן אלוף אבשי אזולאי, תכלול פעולות מניעה, הסברה ואכיפה שאמורות למנוע את טקסי הזיכרון וטקסי "הוותיקות" (טקסי השפלה), לצמצם את מקרי האלימות ולוודא שמירה על הציוד. לא פחות משישים אחוז ממפקדי היחידות כבר אישרו תוכניות משמעת.

התוכנית תכלול לראשונה לא רק ביקורת בתוך בסיסי היחידות, אלא גם בבתי החיילים או באכסניות שבהן לנים חיילים בודדים. "המפקד יהיה חייב לגלות מעורבות גם במה שקורה מחוץ למסגרת הצבאית, בדיוק כמו בתחום תאונות הדרכים", הסביר קצין בכיר באכ"א. "המפקד יבקר ויראה אם יש שימוש באלכוהול ובסמים ותופעות שונות".

בין היתר יוחזרו מסדרי הבוקר לכלל היחידות, במסגרתם יונף דגל הלאום, תושמע "התקווה", והמפקדים יבדקו הופעה ושתיית אלכוהול לאחר בילוי במוצאי שבת. "בשלב הראשון אנחנו נמליץ על השמעת 'התקווה' ותרגילי סדר. רק ככה יהיה ניתן להעביר אותם ממערכת מקלה כמו התיכון באזרחות למערכת הצבאית. לדוגמה, חייל שנשפט על שיער ארוך, למה שלא ישפטו גם את המפקד שלו? הרי השיער שלו לא צמח ביום אחד", אמר הקצין הבכיר.

"אי אפשר לטשטש את האמת"

עוד החליט הרמטכ"ל להרחיב את ביקורת הפתע המטכ"לית ולכלול בה גם את נושא המשמעת, ומפקדי היחידות יקבלו עליה התראה של 12 שעות. "אנחנו נודיע ערב הביקור למפקד היחידה, אבל בכל מקרה אי אפשר יהיה לטשטש את האמת", הסביר קצין בכיר. "ענף ביקורת באכ"א יבדוק משמעת, שמירה על רכוש צבאי, היגיינה, תשתיות במחנה, סמים, אלכוהול, מתי מעירים חיילים בבוקר, האם תוכנית המשמעת מתקיימת בפועל ועוד".

המפקדים גם יידרשו לבצע באופן קבוע שיחות חתך עם החיילים כדי לגלות אירועים חריגים. "אין לנו בעיה עם טקסי ותיקות, כל עוד הם מבוקרים ומידתיים. אנחנו לא נאפשר לפגוע בכבוד החייל ולהשפיל אותו", הסביר הקצין.

בצה"ל טוענים כי הצבא משמש מראה לחברה בתחום השימוש בסמים, ולכן הכריזו מלחמת חורמה בנושא. "מפקדי היחידות ידרשו לזמן אליהם בדיקות סמים. עד היום המשטרה הצבאית הייתה מבצעת בדיקות ביחידות על פי מידע מודיעיני. מעתה מפקד יזמן אליו את הבדיקות באופן עצמאי בנוסף לפעילות השוטפת", הוסיף הקצין.

התוכנית מתייחסת גם למשמעת במהלך טיולים של היחידות השונות. "ייאסר עליהם לעשן נרגילה גם בפאב בו יש נרגילה או לשתות אלכוהול. בסופו של דבר הם עדיין חיילים", הסביר הקצין. "תוכנית המשמעת היא פקודה. אנחנו נבדוק תכנון מול ביצוע. נגמרו הדיבורים. המפקד יצטרך להסביר בכל עת מה הוא עשה כדי שאירוע מאותו סוג לא יתרחש".